

**የበልግ ወቅት አጋማሽ የአየር ጠባይ
ግምገማና ትንበያ መጽሔት**

**ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 የአየር
ጠባይ ግምገማና ያሳደረው ተፅዕኖ እንዲሁም**

**ከኦገስት 1 እስከ ከሚያ 31/2021 የአየር
ጠባይ ትንበያ እና ምክረ ሃሳብ**

**ኤፕሪል 2021
አዲስ አበባ**

እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 የነበረው የአየር ጠባይ ግምገማና ያሳደረው ተፅዕኖ እንዲሁም በቀሪዎቹ የበልግ ወራት የሚኖረው የአየር ጠባይ አዝማሚያ እና ምክረ ሃሳብ..... 1

1 እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 የነበረው የአየር ጠባይ ግምገማና ያሳደረው ተፅዕኖ..... 1

    1.1.1 አጠቃላይ ግምገማ 1

    1.1.2 እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 የነበረው የአየር ጠባይ ግምገማ 2

        ካርታ 1ሀ እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 ድረስ የነበረው የዝናብ መጠን በሚ.ሜ 4

        ካርታ 1ለ እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31/ 2021 ድረስ ዝናብ የዘነበባቸው ቀናት ብዛት 5

        ካርታ 1ሐ እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 ድረስ የነበረው የዝናብ መጠን ከመደበኛው ጋር በመቶኛ ሲነፃፀር 6

1.2 እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በግብርናው እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ 7

1.3 እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ 9

1.4 እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በጤናው ላይ የነበረው ተፅዕኖ ግምገማ..... 10

    1.4.1 መግቢያ..... 10

    1.4.2 የበልግ 2021 ወቅት አጋማሽ ግምገማ..... 10

2 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሚያ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ አዝማሚያና ምክረ ሃሳብ..... 13

    2.1.1 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሚያ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ አዝማሚያ..... 13

    2.1.2 እ.ኤ.አ ከጁን 1 እስከ ሰፕቴምበር 31/2021 የሚጠበቀውን የአየር ጠባይ አዝማሚያ ቅድመ ጥቆማን በተመለከተ 14

    2.2 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሚያ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ በግብርናው እንቅስቃሴ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ..... 15

    2.3 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሚያ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ..... 16

    2.4 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሚያ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ በጤናው ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ 17

እ.ኤ.አ ከፌብርዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 የነበረው የአየር ጠባይ ግምገማና ያሳደረው ተፅዕኖ እንዲሁም በቀሪዎቹ የበልግ ወራት የሚኖረው የአየር ጠባይ አዝማሚያ እና ምክረ ሃሳብ

1 እ.ኤ.አ ከፌብርዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 የነበረው የአየር ጠባይ ግምገማና ያሳደረው ተፅዕኖ

1.1.1 አጠቃላይ ግምገማ

የዘንድሮው የበልግ ወቅት ዝናብ በአብዛኛው በቦታና በጊዜ የሚኖረው ወጥ ያልሆነና ከፍተኛ መዋዠቅ ጋር ተያይዞ ደረቃማ ቀናት ሊዘወተሩ እንደሚችሉ ትንበያው አመላክቷል። ከዚህ ጋር ተያይዞ የበልግ ወቅት ዋነኛ የዝናብ ወቅታቸው ለሆኑት ለደቡብና ለደቡብ ምሥራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች በአብዛኛው መደበኛና ከመደበኛ በታች ዝናብ ሊያገኙ እንደሚችሉ እንዲሁም የሰሜን ምስራቅ ኢትዮጵያ በአብዛኛው የበልግ ዝናብ በስርጭትም ሆነ በመጠን ያልተስተካከለና መደበኛና ከመደበኛው በታች ዝናብ እንደሚያገኙ ትንበያ መሰጠቱ ይታወሳል። በሌላ በኩል የምእራብ አጋማሽ የሀገሪቱ አካባቢዎች መደበኛና ከመደበኛ በላይ እንዲሁም የምስራቅ፣ የመካከለኛውና የደቡብ ደጋማ አካባቢዎችን ጨምሮ ወደ መደበኛ ያደላ ዝናብ ሊያገኙ እንደሚችሉ በትንበያው ተመላክቷል። በተጨማሪ በአንዳንድ የሰሜን ምዕራብ፣ የሰሜን ምስራቅ፣ የምስራቅ፣ የደቡብና ደቡብ ምስራቅ ቆላማ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን አልፎ አልፎ ከመደበኛው በላይ ሊሆን እንደሚችል ትንበያ መሰጠቱ ይታወሳል። ከዚህ ጋር ተያይዞ በአብዛኛው የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ዝናቡ በስርጭትም ሆነ በመጠን ያለመስተካከልና ከመደበኛው በታች መሆኑ ዓለም አቀፋዊና አህጉራዊ የወሃ አካላት የባህር ወለል የሙቀት ሁኔታ ከመደበኛው ወጣ ያለ መሆኑ በምክንያትነት ይጠቀሳሉ።

ከዓለም አቀፋዊ ሁኔታዎች አንዱ በዘንድሮ የበልግ ወቅት የዝናብ ሁኔታ ላይ ተፅዕኖ ያሳደረው በተለይም በትሮፒካል ፓስፊክ ውቅያኖስ ምሥራቃዊና መካከለኛው ክፍል ላይ የባህር ወለል የወሃ አካል የሙቀት መጠን ከተለመደው በታች መቀዝቀዝ እና ዓለማችንም ሆነ ሀገራችን

ላኒና ተብሎ በሚታወቀው ክስተት ተፅዕኖ ስር መሆኑ ግንዛቤ ተውስዷል። ከመደበኛው በታች የባህር ወለል ሙቀት በጊዜ ሂደት ከበልግ ወራት አጋማሽ በኋላ ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ (ENSO-neutral) የመሆን ዕድሉ 55% እንደሆነ የትንበያ መረጃዎች ያስረዳሉ። ነገር ግን ብዙዎቹ የአለም አቀፍ የትንበያ ማእከላት በበልግ ወቅት የሚሰጠው የኤልኒኖ/ላኒና (ENSO Prediction) ትንበያ ከባድ መሆኑን (Predictability barrier) ያስገነዝባሉ። ቀደም ሲል የተጠኑ ጥናቶች በበልግ ዝናብና በፓስፊክ ውቅያኖስ ሙቀት መካከል ግንኙነት እንዳለ ያመለክታሉ። በዚህም መሰረት በላኒና ክስተት ወቅት በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የበልግ ዝናብ በመጠን፣ በጊዜና በቦታ ሥርዓት ያልተስተካከለ የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ይሆናል።

1.1.2 እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 የነበረው የአየር ጠባይ ግምገማ

ባለፉት ሁለት ወራት በአመዛኙ የትሮፒካል ፓስፊክ የባህር የወለል ሙቀት መጠን ከመደበኛው በታች እንደነበረ መረጃዎች ያመለክታሉ። በተጨማሪም ሌሎች አካባቢያዊ ተፅዕኖ ያላቸው የባህርና የከባቢ አየር ክስተቶች ለበልግ ወቅት መጠናከር አወንታዊ አስተዋጽኦ ባለማድረጋቸው፣ የዘንድሮው የበልግ ዝናብ በአጀማመር ረገድ በከፍተኛ ሁኔታ መዘግየት የታየበትና አልፎ አልፎ የነበረውም ዝናብ ከፍተኛ የመዋገቅ ባህርይ የነበረው ሆኖ ተስተውሏል።

ባለፈው የፌብሩዋሪ ወር የዘነበዉ የዝናብ መጠን ከመደበኛው ጋር ሲነፃፀር በምስራቅና ደቡብ ትግራይ፣ በዋግህምራ፣ በደቡብ ጎንደር፣ በምስራቅ ጎጃም፣ በጥቂት የሰሜንና ደቡብ ወሎ እንዲሁም ሰሜን ሸዋ (03)፣ በጅማ፣ በጥቂት የምስራቅ ወለጋና ሰሜን ሸዋ (04)፣ በደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች ክልል ከሞላ ጎደል ሁሉም ዞኖች ላይ መደበኛና ከመደበኛ በላይ ዝናብ የተመዘገበ ከመሆኑም ሌላ አልፎ አልፎ ከተፈጠረው ጠንካራ የደመና ክምችት በደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች እና በምዕራብ ኦሮሚያ ጥቂት ቦታዎች ላይ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ ተመዝግቧል። በሌላ በኩል ቀሪዎቹና አብዛኛዎቹ አካባቢዎች ላይ ከመደበኛ በታች ሆኖ ተመዝግቧል።

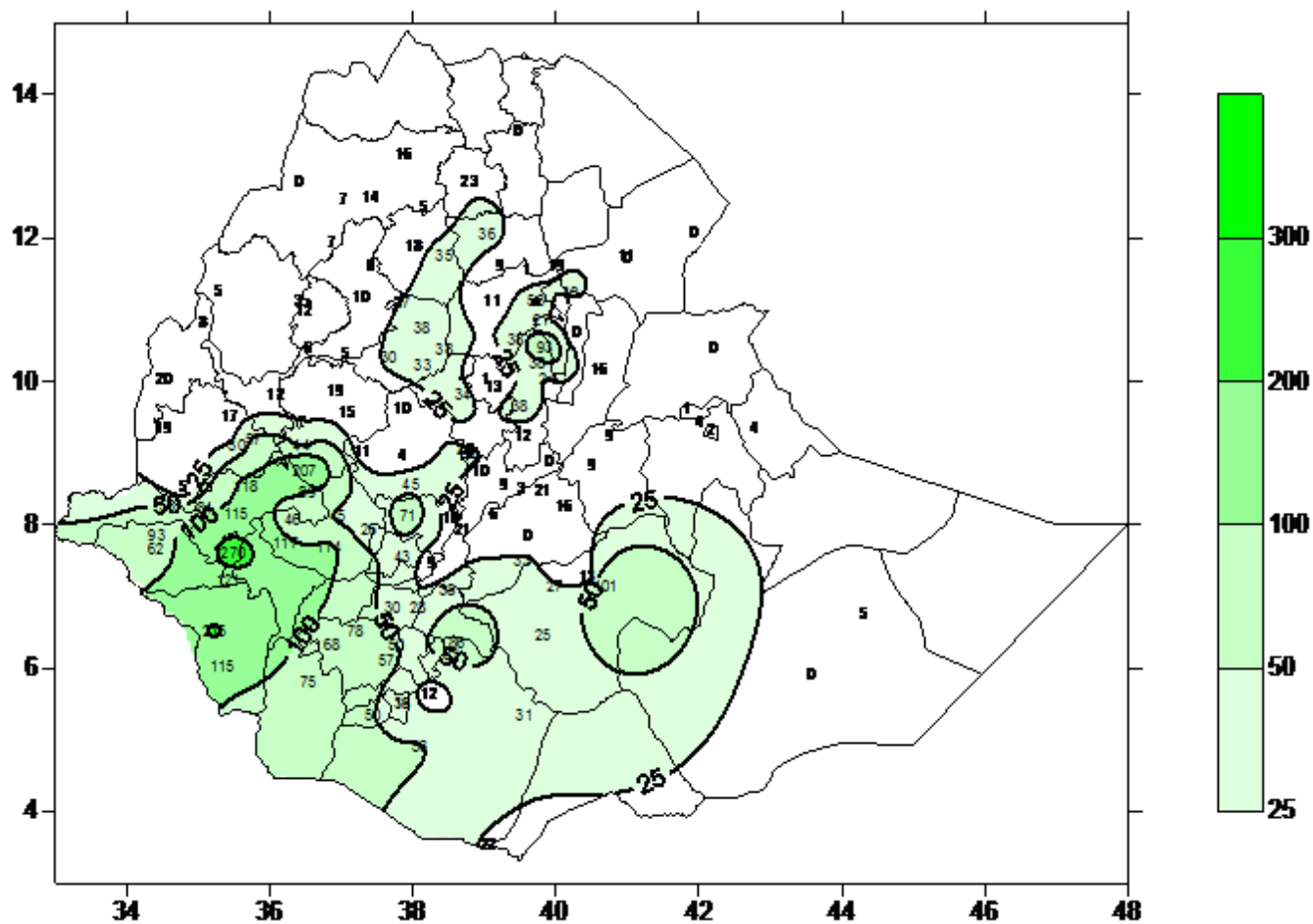
ባለፈው የማርች ወር የዘነበዉ የዝናብ መጠን ከመደበኛው ጋር ሲነፃፀር የአሶሳ ጥቂት ምእራባዊ ክፍል፣ የጋምቤላ ሁሉም ዞኖች፣ የኢሉአባቦራ እና የምዕራብ ወለጋ ዞኖች እንዲሁም ከደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች ክልል የቤንች ማጂ፣ የከፊሾና የሲዳማ ዞኖች መደበኛ እና ከመደበኛ በላይ የሆነ የዝናብ መጠን የነበራቸው ሲሆን፣ የተቀሩት የሀገሪቱ አካባቢዎች በአብዛኛው ደረቃማና ሞቃታማ የአየር ሁኔታ አመዝግባቸው ቆይተዋል። በተጨማሪም በማርች በበልግ አብቃይ አካባቢዎች እና ዋነኛው የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት የደቡብና ደቡብ ምሥራቅ የሀገሪቱ አርብቶ አደርና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች ላይ በአብዛኛው ከመደበኛው በታች ነበር።

በአጠቃላይ ባለፉት ሁለት ወራት የነበረው የዝናብ መጠን ከቦታ ሽፋን አንፃር ሲገመገም ጋምቤላ፣ የደቡብ ብሔር በሔረሰቦች ህዝቦች ክልል፣ የደቡብና ምዕራብ ኦሮሚያ፣ የባሌ ዞኖችን ጨምሮ፣ የደቡብ ምዕራብ ሶማሌ ዝቅተኛ ቦታዎች፣ የምስራቅ ጎጃምና የደቡብ ጎንደር ምስራቃዊ ክፍል፣ የደቡብና የሰሜን ወሎ ምዕራባዊው ክፍል እንዲሁም የሰሜን ሸዋ (03) እና (04) ከ25-170 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ነበራቸው። በዝናብ ቀናት ረገድም ከላይ በተጠቀሱት አካባቢዎች ከ5-26 ለሚደርሱ ቀናት ያህል ዝናብ አግኝተዋል (ካርታ 1ሀ እና 1ለ) ።

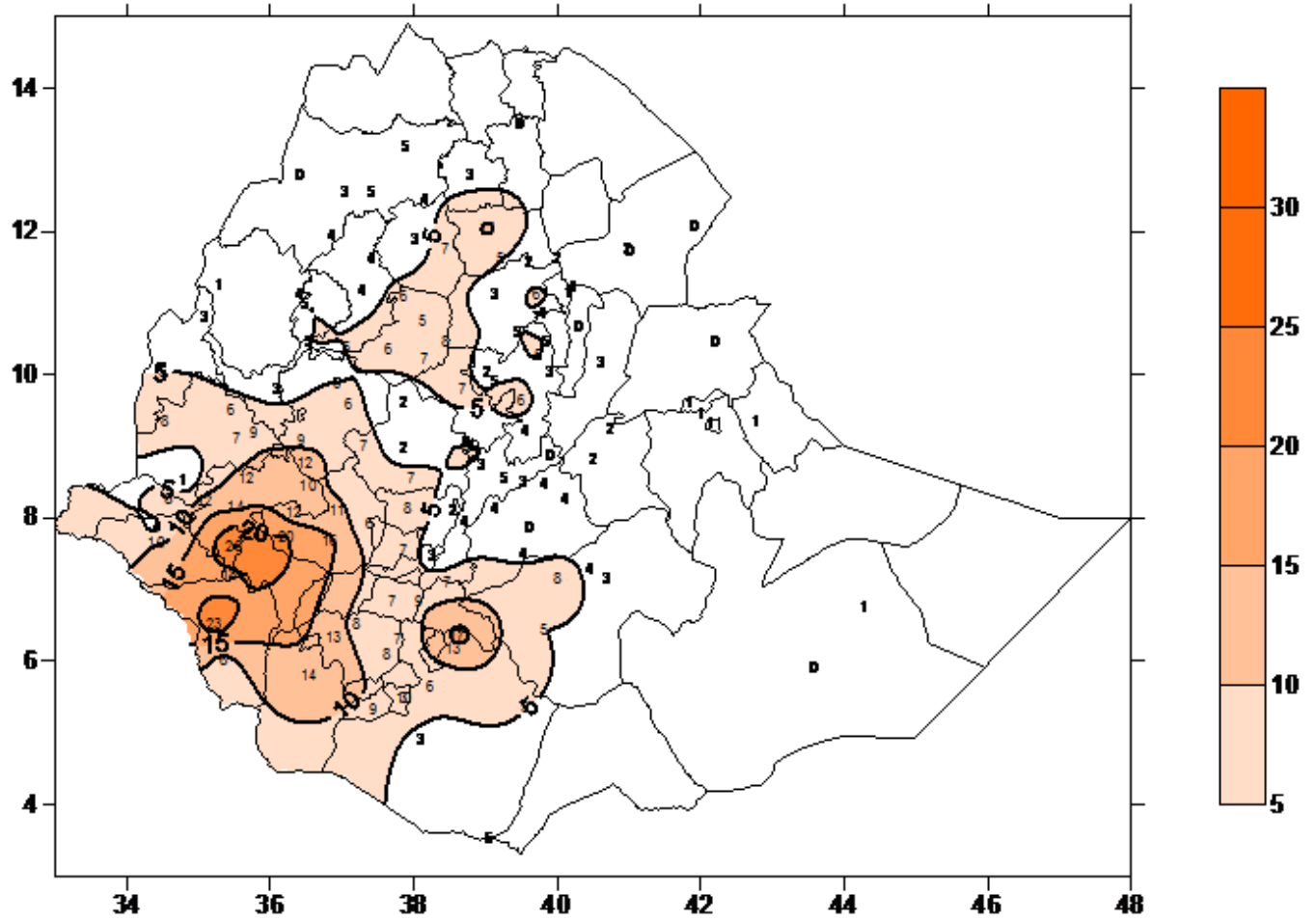
በተጨማሪም ባለፉት ሁለት ወራት የነበረው የዝናብ መጠን ከመደበኛው ጋር ሲነፃፀር የጋምቤላ ሁሉም ዞኖች፣ የኢሉአባቦራ ዞኖችና የጅማ ጣቢያ፣ ከደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች ክልል የቤንች ማጂና የከፊቾ ዞኖች እንዲሁም ማሻና ቡሬ ጣቢያዎች መደበኛ እና ከመደበኛ በላይ የሆነ የዝናብ መጠን የነበራቸው ሲሆን፣ የተቀሩት የሀገሪቱ አካባቢዎች በአብዛኛው ደረቃማና ሞቃታማ የአየር ሁኔታ አመዝናባቸው ቆይተዋል (ካርታ 1ሐ) ።

በአጠቃላይ ባለፉት ሁለት ወራት በአብዛኛዎቹ የበልግ ዝናብ ተጠቃሚ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የነበረው ዝናብ ከመደበኛው በታች ሊሆን ችሏል። በዚህም መሠረት የዘንድሮው የበልግ ወቅት ዝናብ ከፍተኛ የሆነ የመዋገፍ ባህሪ ከማሳየቱ ጋር ተያይዞ በአብዛኛው የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ በተዳከመ መልክ የቀጠለ መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል።

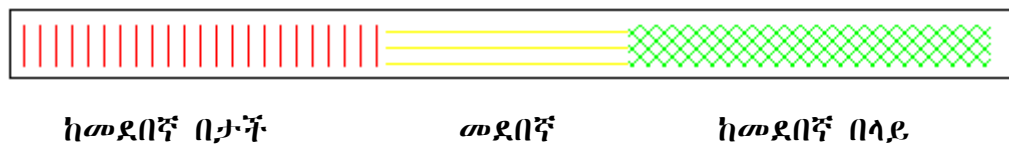
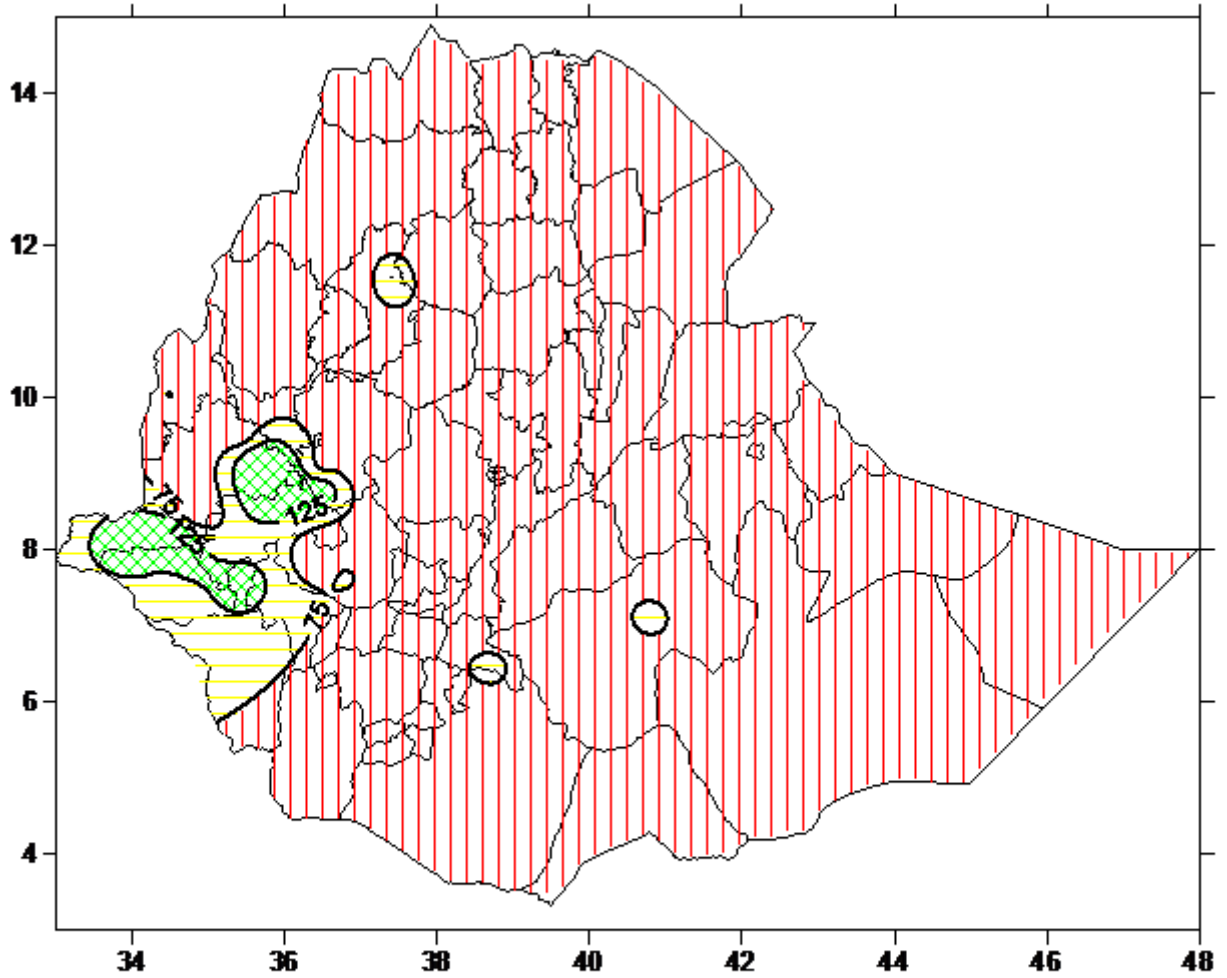
ካርታ 10 እ.ኤ.አ ከፌብሩዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 ድረስ የነበረው የዝናብ መጠን በሚ.ሜ

ካርታ 1ሰ እ.ኤ.አ ከፌብራዎሪ 1 እስከ ማርች 31/ 2021 ድረስ ዝናብ የዘነበባቸው ቀናት ብዛት

ካርታ 1ሐ እ.ኤ.አ ከፌ-ብሬዎሪ 1 እስከ ማርች 31/2021 ድረስ የነበረው የዝናብ መጠን ከመደበኛው ጋር በመቶኛ ሲነፃፀር

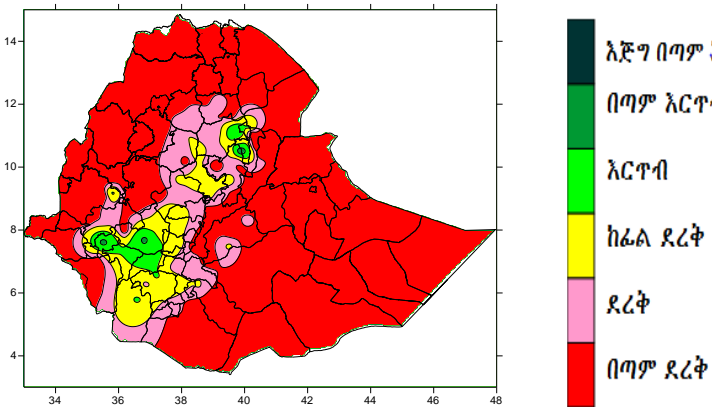
1.2 እ.ኤ.አ ከፌብረዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በግብርናው እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ

ባለፈው የፌብረዋሪ ወር 2021 የነበረው የእርጥበት ሁኔታ ሲገመገም በሁለተኛው እና በሶስተኛው አስር ቀናት በመካከለኛውና ምስራቅ አማራ፣ በምዕራብ፣ በመካከለኛውና ጥቂት የደቡብ ኦሮሚያ፣ በደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች እንዲሁም በሲዳማ ክልል አካባቢዎች ላይ ከቀላል እስከ መካከለኛ መጠን ያለው ዝናብ የተመዘገበ ሲሆን፤ በተለይም የበልግ ሰብል አብቃይ በሆኑት አካባቢዎች የተሻለ የእርጥበት ገጽታ እንደነበራቸው የተነተኑ የግብርና ሚቲዎሮሎጂ መረጃዎች ያመለክታሉ። ይህም የተገኘው እርጥበት የበልግ ሰብል በስፋት አምራች ለሆኑት የሀገሪቱ አካባቢዎች የማሳ ዝግጅት ለማድረግና የዘር ስራ ለማከናወን አዎንታዊ ሚና ነበረው፤ በተጨማሪም ለቋሚ ተክሎች የውሃ ፍላጎት መሟላት ከነበረው አስተዋፅዖ ጎን ለጎን ለመጠጥ ውሃና ለግጦሽ ሳር አቅርቦት የጎላ ሚና ነበረው። እንደሁም አልፎ አልፎ ከነበረው ጠንካራ የደመና ክምችት በደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች እና በምዕራብ ኦሮሚያ ጥቂት ቦታዎች ላይ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ የተመዘገበ ሲሆን፤ ይህም ሁኔታ የበልግ እርሻን ለሚያከናውኑ አካባቢዎች የማሳ ዝግጅትና ለዘር ጊዜ የእርሻ ስራ እንቅስቃሴ እንዲሁም ለአርብቶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች ለመጠጥ ውሃ፣ ለግጦሽ ሳር አቅርቦትና ለቋሚ ሰብሎች የውሃ ፍላጎት መሟላት የጎላ ጠቀሜታ ነበረው። በሌላ በኩል በተለይም በቆላማ አካባቢዎች ላይ የተስተዋለው ከፍተኛ ሙቀት አፈር ውስጥ የሚገኘውን እርጥበት እንዲቀንስ ከማድረግም ሆነ ከአንስሳት ጤንነትና አመጋገብ አንፃር የተወሰነ አሉታዊ ጎን ነበረው።

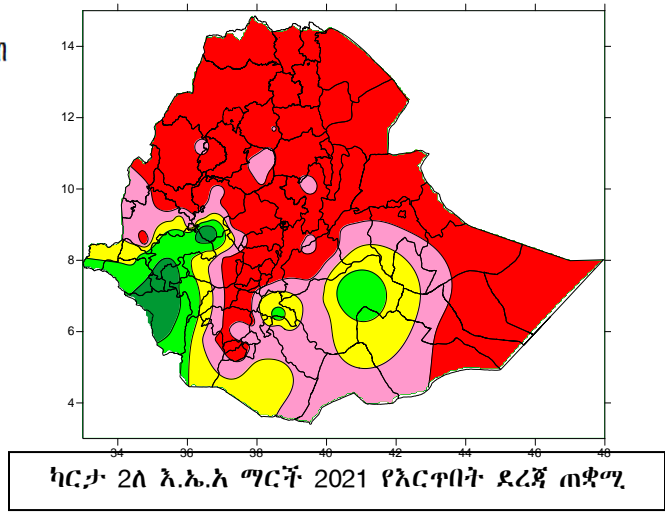
ባላለፍነው የማርች ወር 2021 በመጀመሪያውና ሶስተኛው አስር ቀናት በአንዳንድ የምዕራብና ደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ ከነበረው አነስተኛ መጠን ያለው እርጥበት በስተቀር አብዛኛውን ጊዜ ደረቃማ የእርጥበት ሁኔታ ነበራቸው። በሌላ በኩል በሁለተኛው አስር ቀናት አብዛኛዎቹ የምዕራብና ደቡብ እንዲሁም ጥቂት የደቡብ ምስራቅ፣ የደቡብ ደጋማ ስፍራዎችና ምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ አንስተኛ እርጥበት ተስተዋል። በአጠቃላይ ባለፈው የማርች ወር በምዕራብና በመካከለኛው አማራ፣ በምዕራብና ደቡብ ኦሮሚያ፣ በደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች ክልል፣ በሲዳማ ክልል፣ በጋምቤላ፣ በደቡብ ሱማሌ፣ በመካከለኛውና በምስራቅ ሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ አልፎ አልፎ ከቀላል እስከ መካከለኛ መጠን ያለው እርጥበት የነበራቸው ሲሆን ይህም ሁኔታ በተለይም የበልግ ሰብል አብቃይ በሆኑት የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ የተሻለ የአፈር ውስጥ እርጥበት እንዲኖራቸው ያስቻለ ከመሆኑ ጋር ተያይዞ የማሳ ዝግጅት ለማድረግ እና የተለያዩ ሰብሎችን ለመዝራት አዎንታዊ ሚና የነበረው ሲሆን አስቀድመው ለተዘሩ የበልግ ወቅት ሰብሎችም ሆነ በአካባቢዎቹ ለሚበቅሉ ቋሚ ተክሎች እንዲሁም ለግጦሽ ሳርና ለመጠጥ ውሃ

አቅርቦት በጎ ጎን ነበረው። በተጨማሪም ከከባድ ዝናብ ጋር ተያይዞ በደቡብ፣ በአማራ፣ በጋምቤላ፣ በደቡብ ብሄር ብሄረሰቦችና ህዝቦች፣ በደቡብና ምዕራብ ኦሮሚያ አንዳንድ ቦታዎች ላይ ከባድ መጠን ያለው እርጥበት የነበረ ሲሆን፤ የተገኘው ከፍተኛ መጠን ያለው እርጥበት በተለይም ውኃ አጠር ለሆኑት አካባቢዎች የዝናብ ውኃን ለማሰባሰብና ለማከማቸት ጥሩ ጎን ነበረው። በሌላ በኩል በልግ ተጠቃሚ በሆኑት በተለይም በሰሜን ምስራቅ፣ በመካከለኛውና በምስራቅ የአገሪቱ አካባቢዎች ላይ ደረቅ ሁኔታ የተስተዋለ ሲሆን በወቅቱ የበልግ የግብርና ሥራ እንቅስቃሴ ለሚያከናውኑ አካባቢዎች፣ ለአፈር እርጥበት፣ ለዘር መዝራት፣ ለአረንጓዴ ተክሎች ልምላሜና ለጓሮ አትክልት እንዲሁም ለእንሰሳት የመጠጥ ውሃና የመኖ አቅርቦት አሉታዊ ተጽዕኖ ነበረው።

በአጠቃላይ እ.ኤ.አ 2021 ባለፉት የፌብሩዋሪና የማርች ሁለት የበልግ ወራት በእርሻ ስራ እንቅስቃሴ ላይ የነበረውን ሁኔታ ሰንመለከት በደቡብና ደቡብ ምእራብ የበልግ አብቃይና ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ ከቀላል እስከ መካከለኛ መጠን ያለው እርጥበት ነበራቸው። ይህም የተገኘው እርጥበት ለዘር እና ለማሳ ዝግጅት የእርሻ ስራ እንቅስቃሴ፣ በቡቃያ እና በእድገት ደረጃ ላይ ለሚገኙ የበልግ ሰብሎች የውሃ ፍላጎት መሟላት እንዲሁም በአርብቶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች ለመጠጥ ውሃና ለግጦሽ ሳር አቅርቦት የጎላ ጠቀሜታ ነበረው። ነገር ግን በማርች ወር በሰሜን፣ በሰሜን ምስራቅ፣ በመካከለኛው፣ በምስራቅ እና ደቡብ ምስራቅ በልግ ተጠቃሚ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ ዝናብ ከመዳከሙ ጋር ተያይዞ የነበረው ደረቃማ የእርጥበት ሁኔታ ለግብርናው እንቅስቃሴ በአርሶ አደሩ እና በአርብቶ አደሩ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ነበረው። ከዚህ ጋር በተያያዘም የቀኑ ከፍተኛ ሙቀት በተለይም በአንዳንድ የሀገሪቱ ቆላማ ስፍራዎች ላይ አልፎ አልፎ ጨምሮ የተስተዋለ ሲሆን፤ ይህም ሁኔታ ለረጅም ጊዜ በደረቅ የአየር ሁኔታ ሥር ለቆዩት አርብቶ አደር አካባቢዎች አሉታዊ ተጽዕኖ እንደነበረው ነው።

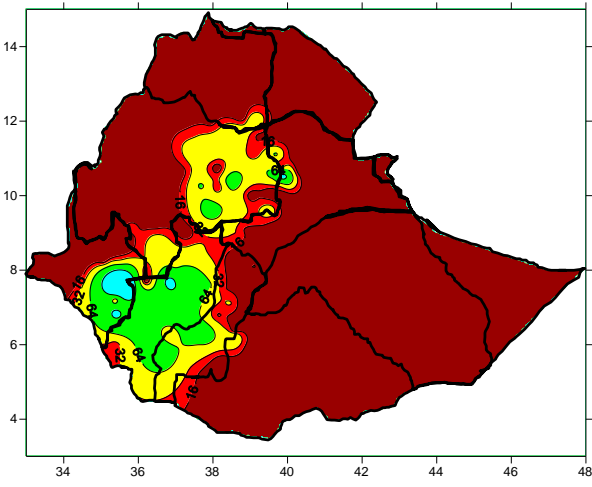
ካርታ 20 እ.ኤ.አ ፌብሩዋሪ 2021 የእርጥበት ደረጃ ጠቋሚ

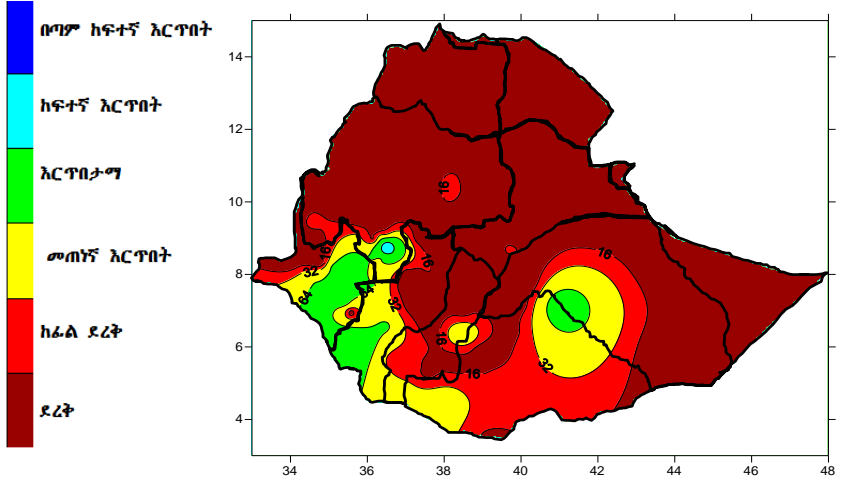
ካርታ 21 እ.ኤ.አ ማርች 2021 የእርጥበት ደረጃ ጠቋሚ

1.3 እ.ኤ.አ ከፌብረዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ

እ.ኤ.አ በፌብረዋሪ 2021 የነበረው የአየር ሁኔታ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረውን ተፅዕኖ በተመለከተ ከመጠነኛ እርጥበት እስከ እርጥበታማ ሁኔታ የነበራቸው ተፋሰሶች በአብዛኛው አሞ ጊዜ፣ የላይኛው እና የመካከለኛው አባይ፣ ባሮ አኮቦ፣ በመካከለኛው እና በታችኛው ስምጥ ሸለቆ፣ እንዲሁም በጥቂት የላይኛው ተከዜና በታችኛው አዋሽ ሲሆኑ፣ የተቀሩት ተፋሰሶች ደረቅ እስከ ከፊል የአየር ሁኔታ ተፅዕኖ ስር ነበሩ። እንዲሁም በማርች 2021 የነበረው የአየር ሁኔታ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ላይ የነበረው ገፅታ የተሻለ የእርጥበት ሁኔታ የነበራቸው በአብዛኛው ባሮ አኮቦ፣ በመካከለኛው እና በታችኛው አሞ ጊዜ፣ ገናሌ ዳዋ፣ በጥቂት የመካከለኛው አባይ፣ ተፋሰሶች ላይ ከመጠነኛ እርጥበት እስከ እርጥበታማ ሁኔታ የተስተዋለባቸው ናቸው። የተቀሩት በአብዛኛው ኦጋዴን፣ ተከዜ፣ አፋር ደናክል፣ የታችኛው ዋቢሸበሌ፣ አዋሽ፣ ገናሌዳዋ እና አባይ ተፋሰሶች ላይ ደረቅ እና ከፊል ደረቅ ሁኔታ አመዝኖ እንደነበር ተስተውሏል።

ካርታ 30 እ.ኤ.አ ፌብረዋሪ 2021 የእርጥበት ሁኔታ

ካርታ 31 እ.ኤ.አ ማርች 2021 የእርጥበት ሁኔታ

1.4 እ.ኤ.አ ከፊብርዋሪ 1 እስከ ማርች 31 /2021 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በጤናው ላይ የነበረው ተፅዕኖ ግምገማ

1.4.1 መግቢያ

ብሔራዊ የሚቲዎሮሎጂ ኤጀንሲ በአዋጅ በተሰጠው ኃላፊነት መሠረት የሚቲዎሮሎጂ መሠረት ያላቸው አደጋዎችን አስቀድሞ በመተንበይ የአደጋዎችን ጉዳት በመቀነስ እና ህብረተሰቡ ቅድመ ጥንቃቄ እንዲያደርግ የትንበያና ቀድሚያ ማስጠንቀቂያ መግለጫዎች ሲደረጉ ቆይቷል። በዚህ መሠረት ላለፉት ዓመታት በሀገራችን የተከሰቱትን የድርቅና የጎርፍ ክስተቶችን እንዲሁም ለጤና አስጊ የሆኑ ቦታዎችን አስቀድሞ በመተንበይ ለሚመለከታቸው የመንግስት አካላትና ለህብረተሰቡ በመስጠት ተከስተው የነበሩ ድንገተኛ አደጋዎችን ለመቀነስ ተችሏል። በመሆኑም በዚህ ዘርፍ በዋናነት ፈጣንና ቀጣይነት ያለው የግብርና ልማት ለማረጋገጥ ለግብርናው መስክ የግብርና ምርትን ለማሰዳግ የሚያስችሉ ግብአቶችን ለመጠቀም ዕለታዊ፣ የአስር ቀናት፣ ወርሃዊ እና ወቅታዊ የዝናብ መጠን፣ ሰርጭት፣ ምዝን የአየር እርጥበት እንዲሁም ከፍተኛና ዝቅተኛ የሙቀት መጠን የሚቲዎሮሎጂ መረጃዎችን በመጠቀም የተቀላጠፈ የጤና ትንበያና የምክር አገልግሎት በመስጠት ላይ ይገኛል።

በአጠቃላይ ለአየር ሁኔታና ጠባይ ምክንያት የሚፈጠሩ በሽታዎችን ለመከላከል ለሚሰራው ስራ ለጤና አመቺ ያልሆኑ ቦታዎችን የአየር ሁኔታ መረጃዎችን መሠረት ያደረገ መረጃ ይሰጣል።

በዚህ መሠረት እጅንሲው በልማት ሚቲዎሮሎጂ ይፈክቶሬት ስር የአፕላይድ ሚቲዎሮሎጂ ኬዝ ቲም ከዚህ በፊት ለረጅም ጊዜ ውርሃዊ፣ ወቅታዊ፣ ለወባ መራባት አመቺ ቦታዎችን እና ለሰው ልጅ አመቺ ያልሆኑ ሁኔታዎች በመለየት ትንበያና ግምገማ ሲሰጥ ቆይቷል። የዘንድሮው ማለትም የበልግ አጋማሽ ግምገማ እንደሚከተለው ቀርቧል።

1.4.2 የበልግ 2021 ወቅት አጋማሽ ግምገማ

የበልግ 2021 ወቅት አጋማሽ ግምገማ በዋናነት ትኩረት ሰጥቶ ሚሰራው ሶስቱን ሚቲዎሮሎጂ መረጃ (ዝናብ፣ ምዝን የአየር ርጥበትና አማካይ ሙቀት መጠን) መሠረት በማድረግ ለወባ ወረርሽኝ ተጋላጭ የሆኑ ቦታዎችንና ለሰው ልጅ ተስማሚ (ምቹ) የአየር ሁኔታ ያለባቸው ቦታዎችን መጠቀም ነው። ከዚህ ጋር ተያይዞ የዘንድሮ በልግ 2021ንም ሆነ ከዚህ በፊት ስንሰራቸው የነበሩትን ወርሃዊና ወቅታዊ ትንበያና ግምገማዎች ለመስራት የምንጠቀምባቸው

ሁለት ዋና ዋና ስትራቴጂዎች አሉ። ለወባ መፈጠር ምቹ የአየር ሁኔታ የሚፈጠርባቸውን ቦታዎች ለመጠቀም ሶስቱን የሚቲዎሮሎጂ መረጃዎች (ዝናብ፣ ምዝን የአየር ርጥበትና አማካይ የሙቀት መጠን) በመጠቀም ሶስቱም ማለትም የወሩ የዝናብ መጠን 80 ሚ.ሜ. እና ከዛ በላይ፣አማካይ የወሩ ምዝን የአየር ርጥበት 60% እና በላይ እና አማካይ የወሩ የሙቀት መጠን በ18 °C እና 32 °C መካከል ሲሆኑ፣ እነዚህን ክራይቴሪያ በመጠቀም የት አካባቢ ለወባ መፈጠር ምቹ የአየር ሁኔታ እንዳለ መናገር እንችላለን።

በሌላ በኩል የአየሩ ሁኔታ ለሰው ልጅ በአንድ አካባቢ ለመኖር ምቹ ነው አይደም ብሎ ለመናገር የምንጠቀምበት ክራይቴሪያ ሶስቱን ሚቲዎሮሎጂ መረጃ (አማካይ የሙቀት መጠን (TT), Td እና (RH)ን በመጠቀም የሚገኘው የምጥን የአየር ሁኔታ (THI Value)

THI= ከ26 ከበለጠ አብዛኛው ማህበረሰብ የአየሩ ሁኔታ ምቹት አልተሰማውም ይህም ምቹ ያልሆነ የአየር ሁኔታ (Uncomfortable) ፣

THI= በ21-26 መካከል ከሆነ የአየሩ ሁኔታ ለመኖር መካከለኛ ምቹት አለ ይህም መካከለኛ ምቹ የአየር ሁኔታ (Moderate) ፣

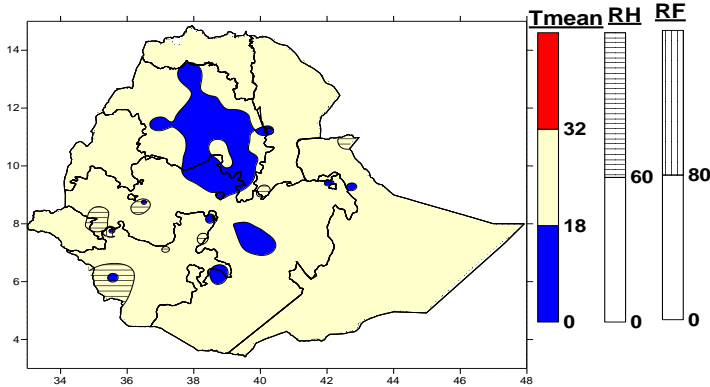
THI= ከ21 በታች ከሆነ ለአብዛኛው ማህበረሰብ የአየሩ ሁኔታ ምቹ ነበር።ይህም ምቹ የአየር ሁኔታ (comfortable) በማለት እንገልጻቸዋለን።

በዚህ መሠረት የበልግ አጋማሽ ግምገማን በየወሩ ስናይ፦

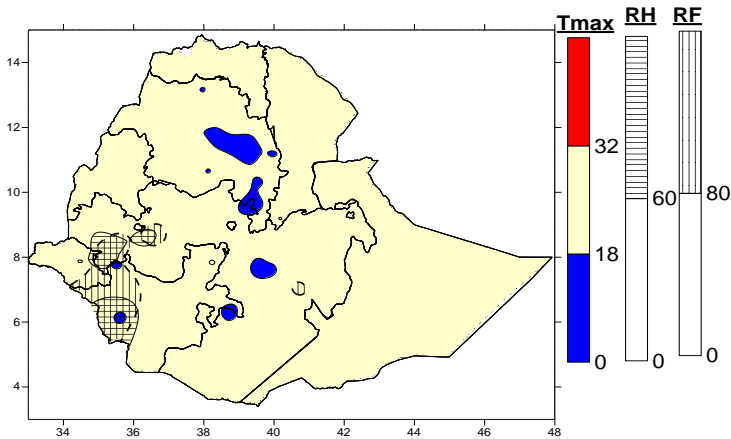
የፌበርዋሪ 2021 የዝናብ፣ ሙቀትና የአየር ርጥበት ስንመለከት የዝናቡ መጠን ከ80 ሚ.ሜ. በታች እንደነበር መረጃዎች ያሳያሉ በተጨማሪም የሙቀት ሁኔታ ከጥቂት የሀገሪቱ ክፍተኛ ቦታዎች በስተቀር በአብዛኛው የሀገሪቱ ክፍል ክፍተኛና ዝቅተኛ ቦታዎች ላይ በ18 °C እና 32 °C መካከል ሆኖ ሰንብቷል። እንዲሁም ምዝን የአየር እርጥበቱ በጥቂት የሀገሪቱ ክፍሎች ከ60% በላይ እንደነበር የተሰበሰበው መረጃ ያሳያል።በዚህ መሠረት ለወባ መፈጠር በየካቲት ወር ምቹ የአየር ሁኔታ እንዳልነበረ መረጃዎች ያሳያሉ (ካርታ 4ሀ) ።

የማርች 2021 የዝናብ፣ ሙቀትና ምዝን የአየር ርጥበትን ስንመለከት ጥቂት የደቡብ ብሔር ብሔረሰቦችና ህዝቦች እና መካከለኛው ምዕራብ ኦሮሚያ እንዲሁም ጥቂት ደቡባዊ ጋምቤላ የሀገሪቱ ክፍል አካባቢዎች ከ80 ሚ.ሜ. በላይ ተመዝግቧል። በተጨማሪም የሙቀቱ ሁኔታ ከጥቂት የሀገሪቱ ክፍተኛ ቦታዎች በስተቀር በሁሉም የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ በ18 °C እና 32 °C መካከል ሆኖ ሰንብቷል። እንዲሁም ምዝን የአየር እርጥበቱ ከዝናቡ ጋር ተያይዞ በጥቂት በደቡብ ምዕራብና የምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ 60% እና በላይ ነበር። በተቀሩት የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ግን ከ60% በታች እንደነበረ መረጃዎች ያሳያሉ።በዚህ መሠረት ለወባ መፈጠር በመጋቢት ወር

ምቹ የአየር ሁኔታ የነበረባቸው ቦታዎች ጥቂት ደቡብ ብሔር ብሔረሰቦች ክልል እና፡ ጥቂት የምዕራብ አሮሚያ ኪስ ቦታዎች ላይ ምቹ የአየር ሁኔታ እንደነበራቸው እና በሌሎች የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ግን ለወባ መፈጠር አመቺ የአየር ሁኔታ እንዳልነበረባቸው መረጃዎች ያሳያሉ (ካርታ 4ለ)፡፡

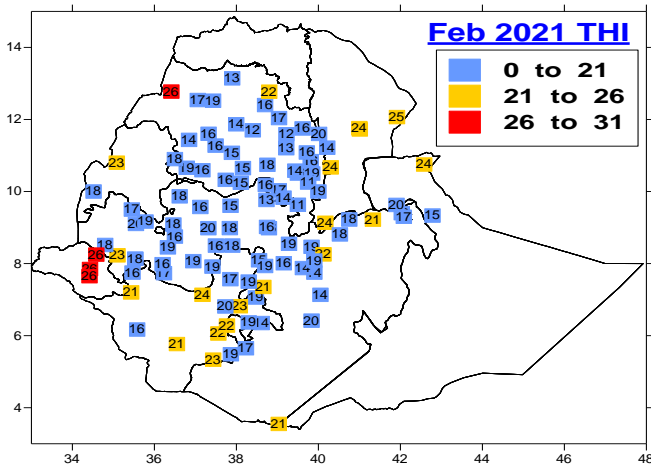
ካርታ 4ሀ እኤአ ፌብሩዋሪ 2021 ለወባ መፈጠር አመቺ የሆኑ ቦታዎች

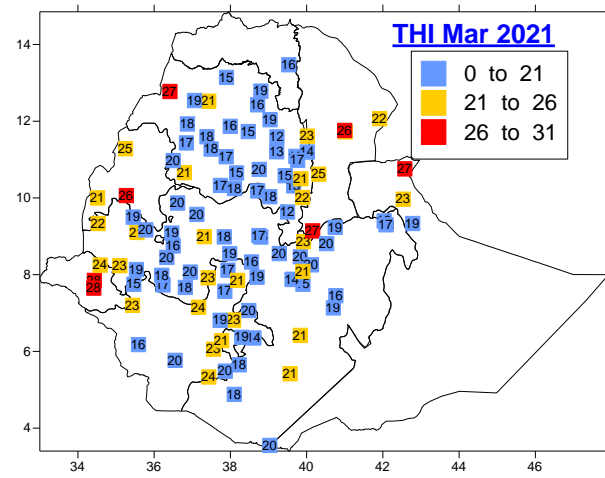
ካርታ 4ለ እኤአ ማርች 2021 ለወባ መፈጠር አመቺ የሆኑ ቦታዎች

መግለጫ፡-በቢጫ ባክግራጧንድ ቀይ መስመር ካሬ ያለባቸው ቦታዎች ለወባ መፈጠር አመቺ የአየር ሁኔታ ያለባቸው ቦታዎች ናቸው።

በአጠቃላይ የ2021 የበልግ ወቅት አጋማሽ የወባ ትንኝ ለመራባት ምቹ የአየር ሁኔታን ስንመለከት ከፌብሩዋሪ - ማርች በጥቂት የበልግ ዝናብ ተጠቃሚዎች ላይ ከወር ወደ ወር እየጨመረ መምጣቱን ያሳያል። በሌላ በኩል ለሰው ልጅ ለመኖር ምቹ የአየር ሁኔታን (THI Value) ስንመለከት በሁለቱም ወር ላይ የሀገሪቱ ክፍተኛ ቦታዎች ላይ ምቹ የአየር ሁኔታ (Comfortable) እና አብዛኛው የመካከለኛ ምችት (Moderate) የአየር ሁኔታ እንደነበራቸው መረጃዎች ያሳያሉ (ካርታ 4ሐ እና 4መ)፡፡

ካርታ 4ሐ ፌብሪዋሪ

ካርታ 4መ ማርች

2 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሜይ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ አዝማሚያና ምክረ ሃሳብ

2.1.1 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሜይ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ አዝማሚያ

በመደበኛ ሁኔታ በኤፕሪል ወር የወቅቱ የዝናብ ሁኔታ በመጠንም ሆነ በሥርዓት በተለይም በበልግ ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ እየተጠናከረና እየተስፋፋ የሚሄድበት ጊዜ ከመሆኑ ጋር ተያይዞ ከተቀሩት የበልግ ወራት አማካይ ዓመታዊ የዝናብ መጠን የተሻለ ድርሻ አለው። በሜይ ወር ደግሞ የዝናቡ ስርዓት ከደቡብ፣ ከደቡብ ምሥራቅ፣ ከምስራቅና ከሰሜን ምስራቅ ኢትዮጵያ አካባቢዎች ላይ ቀስ በቀስ እየቀነሰ የሚሄድ ሲሆን፣ በአንጻሩ ደግሞ ወደ ምዕራብና ሰሜን ምዕራብ የሀገሪቱ አካባቢዎች እየተስፋፋ ይሄዳል።

ከአገሪት ወር ጀምሮ ያለፉት የበልግ ሁለት ወራት የፓስፊክ ወቅያኖስ ምስራቃዊና መካከለኛው የወሃ አካል ከመደበኛ በታች መቀዝቀዝ (ENSO- La Niña) ተፅዕኖ ስር የቆዩ ሲሆንም፣ በመጨረሻ ሁለት ወራት (ኤፕሪል እና ሜይ) አሁን በመታየት ላይ ያለው የትሮፒካል ፓስፊክ ወቅያኖስ የባህር ወለል ሙቀት መጠን ወደ መደበኛው ፊር (ENSO-Neutral) ሊሄድ እንደሚችል የዓለም አቀፍ የትንበያ ማዕከላት መረጃዎች ይጠቁማሉ። ይህም ሁኔታ ባላለፍነው የበልግ ወራት በአገራችን የነበረው የዝናብ ስርዓትና መጠን ላይ የነበረውን አሉታዊ ተፅዕኖ ከሞላ ጎደል ሊቀይር የሚችልና በጎ ጎን ሊኖረው እንደሚችል ይጠበቃል።

በአጠቃላይ በመጨረሻው ኤፕሪል ወር ለዝናብ መፈጠር አስተዋፅኦ የሚያደርጉ የሚቲዎሮሎጂ ክስተቶች ከቀን ወደ ቀን እየተሻሻሉ በመሄድ በአመዛኙ ከመደበኛ ጋር የተቀራረበ ዝናብ እንደሚኖር ይጠበቃል። ይሁንና ከበልግ ዝናብ የመዋገቅ ባህርይ ጋር ተያይዞ በወሩ ውስጥ ደረቃማ ቀናት ሊኖር እንደሚችል መገንዘብ ያስፈልጋል።

በሜይ ወር በመደበኛ ሁኔታ ወቅታዊው ዝናብ ቀስ በቀስ ከበልግ ዝናብ ተጠቃሚ ከሆኑት የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ እየቀነሰ በመሄድ ከክረምት ዝናብ ሰጪ የሚቲዎሮሎጂ ክስተቶች መጠናከር ጋር ተያይዞ ዝናቡ ወደ ደቡብ ምዕራብና ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ሊስፋፋ እንደሚችል ይጠበቃል።

በአጠቃላይ በመጨረሻው ሁለት የበልግ ወራት በተለይም በሜይ ወር በአብዛኛዎቹ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የተሻለ የዝናብ ሁኔታ እንደሚኖር ይጠበቃል። በተለይም በምዕራብና በደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ዝናብ በመጠንም ሆነ በስርጭት ከቀሪዎቹ የሀገሪቱ ክፍሎች የተሻለ ሁኔታ እንደሚኖር የሚጠበቅ ሲሆን የበልግ ዝናብ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት በሰሜን ምሥራቅ፣ በመካከለኛውና በምሥራቅ ኢትዮጵያ እንዲሁም በደቡብ ምስራቅና ደቡብ ቆላማ ቦታዎች የሚኖረው የዝናብ ሁኔታ ቀስ በቀስ እየተሻሻለ የሚመጣ ቢሆንም በመጠን ረገድ መደበኛና ከመደበኛው በታች እንደሚሆን ይጠበቃል።

2.1.2 እ.ኤ.አ ከጁን 1 እስከ ሰፕቴምበር 31/2021 የሚጠበቀውን የአየር ጠባይ አዝማሚያ ቅድመ ጥቆማን በተመለከተ

በሚቀጥለው የክረምት ወቅት በትሮፒካል ፓስፊክ ውቅያኖስ ምሥራቃዊና መካከለኛው ክፍል አሁን እየታየ ያለው ከመደበኛው ያነሰ የባህር ወለል ሙቀት ቀስ በቀስ እየሞቀ በመሄድ በክረምት አጋማሽ አካባቢ የላኒና ክስተት የመቀጠሉ እድል ከ30% በታች እንደሚሆንና መደበኛውን ሙቀት (ENSO NEUTRAL) የመሆን ዕድሉ 60% እንደሚሆን የትንበያ መረጃዎች ይጠቁማሉ። በተጨማሪም በህንድና በአትላንቲክ ውቅያኖሶች ላይ የሚታዩት የባህር ወለል የወሃ ሙቀት ለክረምት ዝናብ መስተካከል ምቹ ሁኔታን እንደሚፈጥር ቅድመ መረጃዎች ያሳያሉ። ከዚህ ጋር በተያያዘ መጨረሻው ክረምት በአብዛኛው የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ የተስተካከለና መደበኛ እንደሚሆን ቅድመ ጥቆማ የተሰጠ ቢሆንም ወቅቱ ሲቃረብ በመደበኛው ጊዜ የተሟላ የትንበያ መረጃ ይዘጋጃል።

ማሳሰቢያ

ብሔራዊ የሚቲዎሮሎጂ ኤጀንሲ ከዚህ ቅድመ ጥቆማ በተጨማሪ ወደፊት የክረምት ወቅት እየተቃረበ ሲሄድ ለውጦችን እየተከታተለ መግለጫ የሚሰጥ መሆኑን ያስታውቃል።

2.2 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሜይ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ በግብርናው እንቅስቃሴ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ

በመደበኛ ሁኔታ የኤፕሪል ወር የእርጥበት ሁኔታው በበልግ አብቃይና ተጠቃሚ አካባቢዎች ከተቀሩት የበልግ ወራቶች አንጻር የሚስፋፋብትና የሚጠናከርበት ሲሆን፤ ለበልግ ሰብሎች፣ ለቋሚ ተክሎች እንዲሁም ለረጅም ጊዜ ሰብሎች የውኃ ፍላጎት መሟላት ምቹ ሁኔታ የሚፈጠርበትና በተጨማሪም የሚገኘው እርጥበት ለአርብቶ አደር አካባቢዎች ከፍተኛ ጠቀሜታ የሚሰጥበት ወቅት ነው። እንዲሁም በሜይ ወር እርጥበቱ ከደቡብ፣ ከደቡብ ምሥራቅ፣ ከምስራቅና ከሰሜን ምስራቅ ኢትዮጵያ አካባቢዎች ቀስ በቀስ እየቀነሰ የሚሄድ ሲሆን፤ በአንጻሩ ደግሞ የረጅም ጊዜ ሰብሎችን በስፋት በሚዘሩበት በምዕራብና በሰሜን ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ እየተስፋፋ የሚሄድበት ጊዜ ነው። በሌላ መልኩ በአንዳንድ አካባቢዎች ጎርፍ የሚከሰትበትና እንዲሁም ለዘር በተዘጋጁና በሰብል በተሸፈኑ ማሳዎች ለይ ጉዳት ሊያስከትል የሚችልበት ወቅት ነው።

በተሰጠው ትንበያ መሰረት በሚቀጥለው የኤፕሪል ወር የእርጥበት ሁኔታው ከቀን ወደ ቀን እየተሻሻለ በመሄድ እንደሚጠናከርና በአመዛኙ ከመደበኛ ጋር የተቀራረበ እርጥበታማ ሁኔታ (Moist condition) ሊኖር እንደሚችል ይጠበቃል። ይህም ሁኔታ የበልግ አብቃይ እና ተጠቃሚ አካባቢዎች ለሚያከናውኑት የግብርና እንቅስቃሴ አመቺ ሁኔታን እንደሚፈጥር የሚጠበቅ ሲሆን በተለይም ባሳለፍናቸው ቀናቶች በአንዳንድ ቦታዎች በነበሩት ተከታታይ ደረቅ ሰሞናት ጋር ተያይዞ የተፈጠረውን የእርጥበት እጥረት እንደሚያረግብ ይጠበቃል። ከዚህም ጋር ተያይዞ ቀደም ብለው ለተዘሩና በቦታ ደረጃ ለሚገኙ የበልግ ሰብሎችና ለቋሚ ተክሎች የውኃ ፍላጎት መሟላት እንዲሁም የረጅም ጊዜ ሰብሎችን ለመዝራት በተወሰነ መልኩ ምቹ ሁኔታ እንደሚኖረውና በተጨማሪም የሚጠበቀው እርጥበት ከላይ ለተጠቀሱት ለአርብቶ አደሮችና ለከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች ለመጠጥ ውኃና ለግጥሽ ሳር አቅርቦት በጎ ጎን ይኖረዋል። እነዚሁም በሜይ ወር በተለይም በምዕራብና በደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች በመጠንም ሆነ በስርጭት ከቀሪዎቹ የሀገሪቱ ክፍሎች በተሻለ መልኩ የተስፋፋ የእርጥበት ሁኔታ እንደሚኖር ይጠበቃል። ይህም ሁኔታ በመካሄድ ላይ ላለው የእርሻ እንቅስቃሴ ቀደም ብለው ለተዘሩ ለበልግ ሰብሎች፣ ለቋሚ ተክሎች የውኃ ፍላጎት መሟላት እንዲሁም ለረጅም ጊዜ ሰብሎች ለዘር እና ለማሳ ዝግጅት አመቺ እንደሚሆን ይጠበቃል።

በአጠቃላይ በመጨረሻ ሁለት የበልግ ወራት በተለይም በሜይ በአብዛኛዎቹ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ በተለይም በምዕራብና በደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች በበልግ ዝናብ ተጠቃሚና የረጅም ጊዜ ሰብል አብቃይ አካባቢዎች የሚኖረው እርጥበት ከአፕሪል ጀምሮ ለሚዘሩ እንደ በቆሎና ማሽላ ለመሳሰሉ የረጅም ጊዜ የመክር ሰብሎችን ለመዝራትም ሆነ በተሟላ ሁኔታ እንዲያድጉ አስተዋፅዖ እንደሚኖረው የሚጠበቅ በመሆኑ አርሶ አደሩ ሊገኝ የሚችለውን እርጥበት በመጠቀም እንዲሁም ለወቅቱ የእርሻ ሥራ ተገቢ የሆኑ ግብአትን በማካተት የእርሻውን ሥራ ማካሄድ አስፈላጊ መሆኑን እየጠቆምን የዝናቡ ሁኔታ ከመደበኛ በታች ይሆናል ተብሎ በሚጠበቅባቸው የበልግ ዝናብ ተጠቃሚ በሆኑት በሰሜን ምሥራቅ፣ በመካከለኛውና በምሥራቅ ኢትዮጵያ እንዲሁም በደቡብ ምስራቅና ደቡብ ቆላማ ቦታዎች ቀደም ብሎ ከነበረው ረጅም ደረቅ የአየር ሁኔታና ከበልግ ዝናብ የመዋጠቅ ባህርይ አንፃር የተከሰተውን የአፈር ውስጥ እርጥበት እጥረት ሊያግዝ በሚችል መልኩ የሚገኘውን እርጥበት በተለያየ የውሃ ማቆያ ዘዴ ተጠቅሞ በማሳዎች አካባቢ እንዲቆይ በማድረግ የአፈርን እርጥበታማነትን እንዲጨምር በማስቻል የወቅቱን የእርሻ ስራ አመቺ ማድረግ ያስፈልጋል።

2.3 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሜይ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ

በተሰጠው ትንበያ መሰረት በመጨረሻ ሁለት ወራት (ኦገስት እና ሜይ) በተሰጠው ትንበያ መሰረት ከሞላ ጎደል በቂ የእርጥበት መጠን የበልግ ተጠቃሚ በሆኑ ተፋሰሶች ላይ ከአለፉት ሁለት ወራት እየተሻሻለ እንደሚሄድ ይጠበቃል። ከዚህ ጋር ተያይዞ በኤፕሪል 1-30 ወር 2021 ብዙዎቹ የበልግ ተጠቃሚ ተፋሰሶች ላይ በመጠንም ሆነ በስርጭት የተሻለ እርጥበት የሚኖርበት ወር ከመሆኑ ጋር ተያይዞ በአብዛኛው ባሮአኮባ፣ ኦሞጊቤ፣ ገናሌዳዋ፣ ስምጥሽለቆ፣ የላይኛውና የመካከለኛው አባይ፣ ተከቤ እና እንዲሁም የላይኛው ዋቢሸበሌና አፋርደናክል ተፋሰሶች ላይ ከመጠኛ እርጥበት እስከ እርጥበታማ እንደሚያገኙ ይጠበቃል። ይህ ሁኔታ ወራጅ ውሃ እንዲኖር አስተዋፅዖ ስለሚያደረግ ለውሃ ሃብት የጎላ አስተዋፅዖ ይኖረዋል። በሚቀጥለው በሜይ ወር ደግሞ የእርጥበት መጠን ሥርጭቱ ከደቡብ፣ ከደቡብ ምሥራቅ፣ ምስራቅና ከሰሜን ምስራቅ ተፋሰሶች እየቀነሰ የሚሄድ ሲሆን፣ በሌላ በኩል ደግሞ በምዕራብና በሰሜን ምዕራብ የሀገሪቱ ተፋሰሶች ላይ እየተስፋፋ ይሄዳል። ከዚህ ከዚህ ጋር ተያይዞ አብዛኛው ባሮአኮባ፣ ኦሞጊቤ፣ ስምጥሽለቆ፣ አባይ፣ ተከቤ፣ ገናሌዳዋ እና የላይኛው ኦጋዴን እንዲሁም የላይኛውና መካከለኛው ዋቢሸበሌ፣ አዋሽና የላይኛው አፋርደናክል ተፋሰሶች የተሻለ እርጥበት እንደሚያገኙ ይጠበቃል። የተቀሩት የታችኛው ዋቢሸበሌ፣ አዋሽ፣ ገናሌዳዋ፣ በአብዛኛው ኦጋዴን፣ የታችኛው አባይ፣ ባሮአኮባ፣ ተከቤ እና የአፋርደናክል ተፋሰሶች መጠነኛ እርጥበት ይጠበቃል።

2.4 እ.ኤ.አ ከኤፕሪል 1 እስከ ሜይ 31/2021 የሚኖረው የአየር ጠባይ በጤናው ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ

ከግምገማው ጋር ተመሳሳይ በሆነ መንገድ ሆኖ በአብዛኛው ትኩረት የሚያደርገው ለወባ በሽታ መስፋፋት ተጋላጭ የነበሩ ቦታዎችን መጠቆምና ከውሃ ጋር ተያይዞ ሊመጡ የሚችሉ ውሀ ወለድ በሽታዎች ሊኖሩ መቻላቸውን መጠቆም ነው። በዚህ መሠረት የምንጠቀምባቸውን ክራይቲሪያዎች የዝናብ፣ ሙቀትና ምዝን የአየር እርጥበትን እና በመ/ቤቱ ትንቢያና ቅድመ ማስጠንቀቂያ የዝናብ ትንቢያ መሠረት በማድረግ ለወባ መፈጠር ምቹ የአየር ሁኔታ ይኖራቸዋል ተብሎ የሚጠበቁት አካባቢዎች በጥቂት የበልግ ዝናብ ተጠቃሚ ዝቅተኛና መካከለኛ ቦታ ያላቸው የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ለወባ መፈጠርና ለመስፋፋት አመቺ የአየር ሁኔታ በመጠኑ እንደሚኖር ያሳያል።

በአጠቃላይ በመጭው በልግ 2021 የተመረጡ አናሎግ አመታት የዝናብ፣ ሙቀትና ምዝን የአየር እርጥበትን እና በመ/ቤቱ ቅድሚያ ማስጠንቀቂያ የዝናብ ትንቢያ መሠረት በማድረግ ለወባ መፈጠር ምቹ የአየር ሁኔታ ይኖራቸዋል ተብሎ የሚጠበቁት አካባቢዎች አብዛኛው የበልግ ተጠቃሚ ዝቅተኛና መካከለኛ ቦታ ያላቸው የሀገሪቱ ክፍሎች እንዲሁም የወባ በሽታ ተጋላጭ ቦታዎችን ጨምሮ ማለትም ምስራቅ አማራ፣ ምዕራብና ምስራቅ ኦሮሚያ፣ ደቡብ ሶማሌ፣ በአንዳንድ የሀረርጌ ዝቅተኛ ቦታዎች እና በደቡብ ብሔር ብሔረሰቦችና ህዝቦች አካባቢዎች በመጭው በልግ 2021 ለወባ መፈጠር አመች የአየር ሁኔታ ይኖራቸዋል ተብሎ ይጠበቃል። በተጨማሪም ከግንቦት በኋላ ለሚቀጥሉት ሁለት ወራት የወባ በሽታ አምጭ ትንኝ የመቆየት እድል ከፍተኛ ሊሆን ይችላል።

በአጠቃላይ በመጭው በልግ 2021 በአብዛኛው የበልግ ዝናብ ተጠቃሚ ዝቅተኛና ሞቃታማ ቦታዎች ላይ ለወባ መፈጠርና ለመስፋፋት አመቺ የአየር ሁኔታ ይኖራቸዋል ተብሎ ይጠበቃል። በመጨረሻም ሁሉም የሚመለከተው አካላት በየወሩ፣ በወቅት አጋማሽና በየወቅቱ የሚሰራጩትን የብሄራዊ ሚቲዎሮሎጂ ኤጀንሲ መረጃዎችን በመከታተልና ጥቅም ላይ በማዋል አስፈላጊውን ቅድመ ጥንቃቄ ማድረግ አለባቸው።